

Postanowienie z dnia 23 września 2005 r., III CSK 13/05

Skarga kasacyjna oparta wyłącznie na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów jest niedopuszczalna.

Sędzia SN Jacek Gudowski

Sąd Najwyższy w sprawie z wniosku Michaliny P. przy uczestnictwie Rajmunda F. o rozgraniczenie, na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 września 2005 r., na skutek skargi kasacyjnej uczestnika na postanowienie Sądu Okręgowego w Radomiu z dnia 22 marca 2005 r.

odrzucił skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Prawomocnym postanowieniem z dnia 22 marca 2005 r. Sąd Okręgowy w Radomiu – w wyniku rozpoznania sprawy na skutek apelacji – zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w Zwoleniu z dnia 7 września 2004 r. w ten sposób, że dokonał rozgraniczenia nieruchomości uczestników w sposób odmienny niż uczynił to Sąd pierwszej instancji.

W skardze kasacyjnej uczestnika Rajmunda F. skierowanej przeciwko temu postanowieniu podniesiono „naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na wynik sprawy, a w szczególności dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 153 k.c. poprzez dokonanie przez Sąd Okręgowy całkowicie dowolnej oceny dowodów”, a także „naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i z tym związane niewłaściwe zastosowanie art. 153 i 172 k.c. Sąd Okręgowy stwierdził bowiem, że Sąd pierwszej instancji sprzecznie z zebranymi dowodami dokonał ustaleń co do przebiegu granicy, bez uwzględnienia stanu posiadania, a w konsekwencji stanu prawnego wynikającego z zasiedzenia. W ocenie skarżącego ustalenie stanu prawnego polegać powinno na zebraniu dowodów, a przede wszystkim dokumentów oraz ewentualnie zeznać świadków i odpowiednią zgodną z art. 233 § 1 k.p.c. ocenę tychże dowodów”. W dalszej części wywodów skarżący skupił się

jeszcze ściślej na kwestionowaniu dokonanych przez Sąd Okręgowy ustaleń, z jednej strony kwestionując ocenę dowodów, a z drugiej starając się wykazać, co było, a co powinno być przedmiotem ustaleń Sądu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego, wydane po dniu 6 lutego 2005 r., tj. po wejściu w życie ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy – kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98), stało się prawomocne, zatem mogło być zaskarżone – tak jak uczynił to uczestnik – skargą kasacyjną przewidzianą w art. 398-1 § 1 k.p.c.

Należy podkreślić, że konstruując tę skargę i nadając jej charakter nadzwyczajnego środka zaskarżenia, ustawodawca dokonał istotnych zmian w stosunku do kasacji, wprowadzając specjalnego, ale jednak zwyczajnego środka odwoławczego, przysługującego w toku instancji od orzeczeń nieprawomocnych. Jedną z takich zmian jest wyraźne ograniczenie podstaw, gdyż jakkolwiek – zgodnie z art. 398³ § 1 k.p.c. – skarga kasacyjna może być oparta na postawie naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie oraz na podstawie naruszenia przepisów postępowania, jeżeli uchybienie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, to jednak podstawy te zostały w sposób doniosły zreformowane. W odniesieniu do Prokuratora Generalnego i Rzecznika Praw Obywatelskich zastrzono wymagania co do skutków, jakie spowodowały naruszenia prawa popełnione przez sąd drugiej instancji (art. 398³ § 2 k.p.c.), natomiast w stosunku do wszystkich podmiotów wnoszących skargę, wyłączono możliwość oparcia skargi na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.). W ten sposób doszło do ścisłego zharmonizowania podstaw kasacyjnych z charakterem postępowania kasacyjnego i zakresem rozpoznania skargi, oznaczonym w art. 398¹³ § 2 k.p.c., a także do jednoznacznego określenia funkcji Sądu Najwyższego jako sądu prawa, sprawującego nadzór nad działalnością sądów powszechnych w zakresie orzekania (art. 183 ust. 1 Konstytucji).

Treść i kompozycja art. 393³ k.p.c. wskazują więc, że jakkolwiek generalnie dopuszczalne jest – jak dotychczas – oparcie skargi kasacyjnej na podstawie naruszenia przepisów postępowania, to jednak z wyłączeniem zarzutów dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów, choćby naruszenie odnośnych

przepisów mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Inaczej mówiąc, niedopuszczalne jest oparcie kasacji na podstawie, którą wypełniają takie właśnie zarzuty (*verba legis*: „podstawą skargi nie mogą być...”). W tej sytuacji skarga kasacyjna ograniczona tylko do zarzutów dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów, niewskazująca na inne naruszenia prawa, jest niedopuszczalna jako nieoparta na ustawowej podstawie.

Osnowa i uzasadnienie skargi kasacyjnej wniesionej przez uczestnika przekonują jednoznacznie, że skarżący oparł ją wyłącznie na zarzutach dotyczących ustaleń i oceny dowodów, nawet bowiem wtedy, gdy – jako naruszony – powoływał art. 153 k.c., czyli przepis prawa materialnego, to w istocie kwestionował ustalenia Sądu drugiej instancji, starając się zarazem narzucić własną wizję stanu faktycznego.

W tej sytuacji skarga kasacyjna, oparta na podstawie, której ustawa nie przewiduje, podlega odrzuceniu (art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

